

Quick scan ecologie

Robijnhof te Leiden

26 maart 2019

Samenvatting

Op Locatie Robijnhof te Leiden worden voorbereidingen gedaan voor grote werkzaamheden. Men is voornemens De bestaande bebouwing te slopen om ruimte te maken voor de nieuwbouw op de locatie. De Locatie ligt in de wijk Hoge Mors ten westen van het centrum van Leiden.

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat er kans is op een verblijfplaats van vleermuizen en gierzwaluwen. Om de verblijfplaats te kunnen uitsluiten of aantonen is een afdoend onderzoek nodig.

Er is mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Door de sloop en nieuwbouw op het terrein zal de emissie van stikstof veranderen. Onduidelijk is of er sprake is van een significante toename. Geadviseerd wordt een Aeriusberekening uit te voeren. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn niet te verwachten. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.

Inhoud

- 2 - Inleiding**
- 3 - Beschrijving gebied**
- 4 - Waarnemingen**
- 7 - Analyse**
- 9 - Advies & Bronnen**

Colofon

Opdrachtgever	M.J. de Nijs Projectontwikkeling B.V.
Projectnummer	19.032
Datum	26 maart 2019
Auteur	M. Nieuwhof
Gecontroleerd	P.J.H. van der Linden
Status	concept

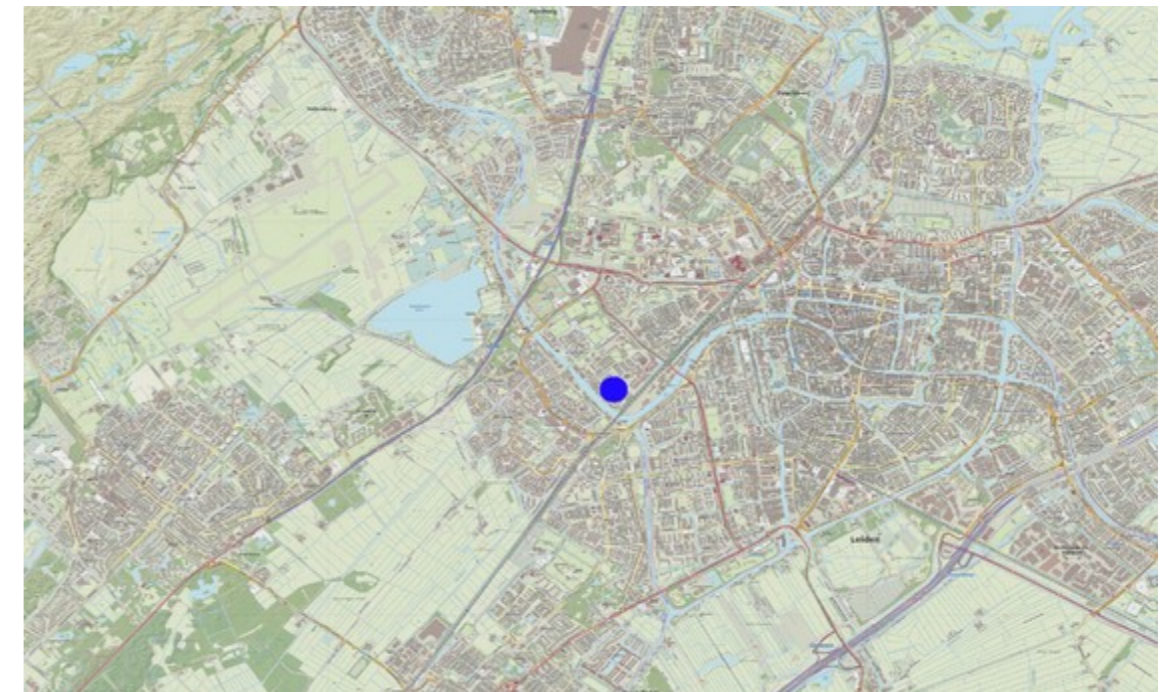
Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

Inleiding

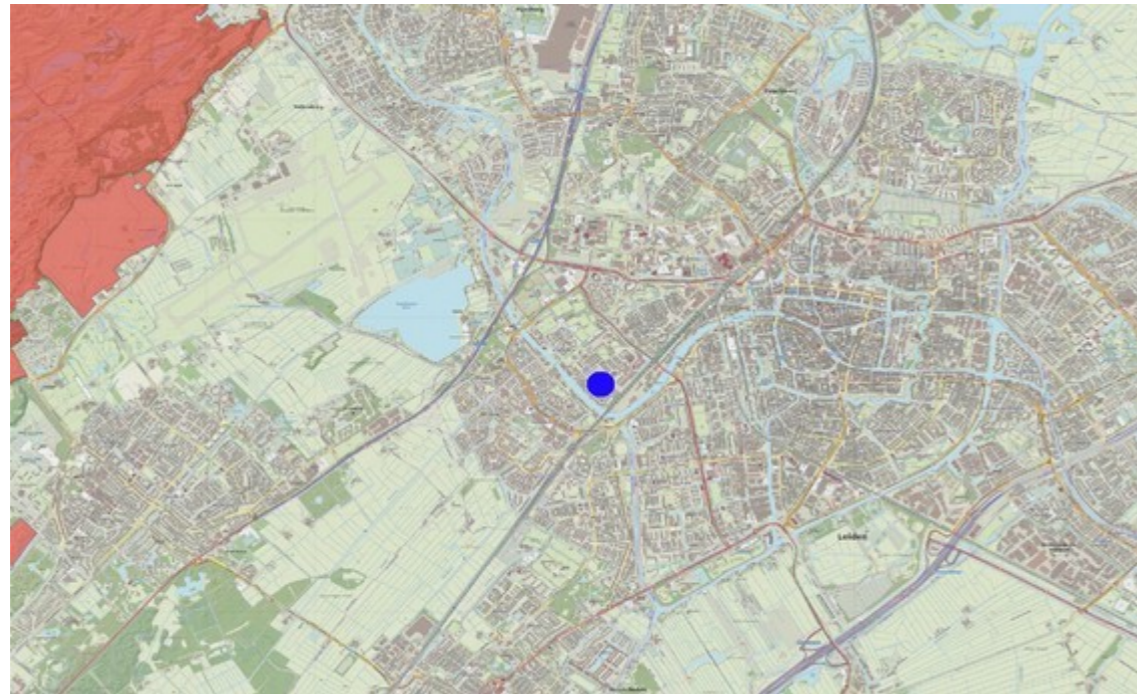
Op Locatie Robijnhof te Leiden worden voorbereidingen gedaan voor grote werkzaamheden. Men is voornemens De bestaande bebouwing te slopen om ruimte te maken voor de nieuwbouw op de locatie. De Locatie ligt in de wijk Hoge Mors ten westen van het centrum van Leiden. Voor de ontwikkeling wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 18 maart 2019 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

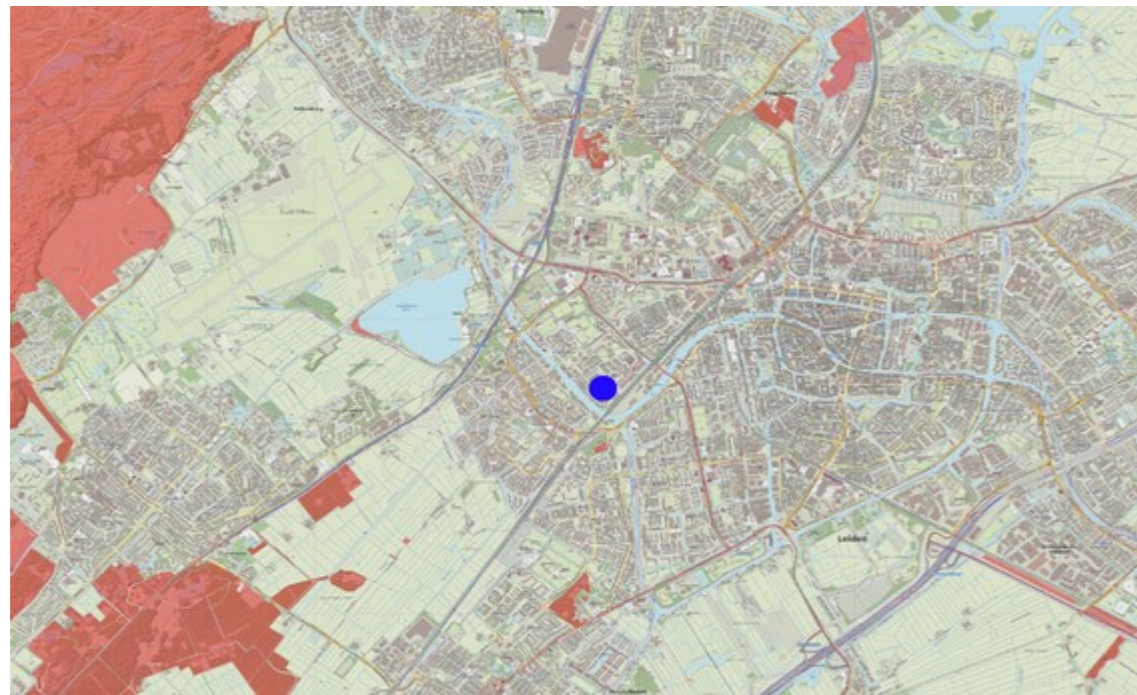
Ligging van het perceel

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden.

Ligging van de Natuurnetwerk Nederland.

De bebouwing op locatie Robijnhof bestaat uit 4 complexen met appartementen van een voormalig zorginstelling waar van er 2 laagbouw betreft van een verdieping, 1 met 2 woonlagen boven elkaar en 1 complex met 4 woonlagen boven elkaar. De locatie Robijnhof ligt ten zuiden van de wijk Hoge Mors en is omsloten door rijtjeswoningen aan de zuid, west en oostzijde. Aan de noordzijde van het terrein ligt een doorgaande weg verder de wijk in. De panden worden gesloopt om ruimte te maken voor nieuwbouw. De Natura 2000-gebieden liggen op vrij grote afstand. Op 5 Km van het perceel ligt het Natura 2000-gebied Lentevreugd. Gebieden die zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) liggen op 400 meter afstand van de dichtstbij staande te slopen gebouwen.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten. Omdat er sprake van sloop voor nieuwbouw zal er een wijziging in de emissie te verwachten zijn. De nieuwbouw zal echter veel duurzamer zijn dan de huidige gebouwen. Een berekening van de depositie is niet nodig. Vanwege de grote afstand tussen Natura 2000 gebieden en het perceel en de aard van de werkzaamheden kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 18 maart 2019 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocaties. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocaties. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocaties sec gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocaties en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 18 maart 2019 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Er zijn geen waarnemingen van vleermuizen in de omgeving bekend. Waarneming van de huismus worden gedaan in de wijk Stevenshof zuidwest gelegen van het Robijnhof aan de overzijde van de oude Rijn, niet in de wijk rond het Robijnhof, melding van gierzwaluw worden wel gemeld in de wijk maar alleen overvliegen en niet frequent. Er zijn geen meldingen nabij het Robijnhof. Het is onduidelijk of het een waarnemerseffect betreft.

Vegetatie en planten

Op het terrein zijn verschillende soorten bomen aanwezig. Verder zijn er op het terrein verschillende veel voorkomende struiken en hagen zoals buxus en coniferen aanwezig. De bodembegroeiing bestaat voornamelijk uit grasvelden.

Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

De panden zijn daarom nauwkeurig onderzocht op het voorkomen van openingen die naar geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen kunnen leiden. De panden op het terrein bestaan uit kleine appartementen met balkons. Onder de balkons zijn op verschillende plekken naden en kieren ontstaan waardoor het mogelijk is voor vleermuizen om in te vliegen. Ook de kunststof boeidelen op de gebouwen maakt aanwezigheid van vleermuizen mogelijk. Aanwezigheid van vleermuizen is dus op voorhand niet uit te sluiten.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

Het pand staat in de wijk Hoge Mors en is omsloten door rijtjeswoningen en een doorlopende weg. De kans op een jachtgebied is daarmee klein en er is met zekerheid geen essentieel jachtgebied. Ook van potentiële vliegroutes is geen sprake.

Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet noodzakelijk. Met de verdere ontwikkelingen moet hiermee rekening worden gehouden.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen de planlocatie is een kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egel, spitsmuizen en muizen. De kans op aanwezigheid van de kleine marters is uit te sluiten vanwege het ontbreken van voldoende geschikt habitat.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. De omgeving van het pand is geschikt habitat voor de huismuis. De kans op aanwezigheid van huismussen is echter klein gezien het ontbreken van waarnemingen in het verleden. Ook tijdens het onderzoek zijn geen waarneming van huismussen op het terrein of de directe omgeving van de planlocatie. De kans op de aanwezigheid van de gierzwaluw is groter. Dit gezien de staat van de bebouwing met name de balkons zoals beschreven bij de waarneming voor vleermuizen. Deze zijn eventueel ook geschikt voor gierzwaluw.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving is de kans op algemeen voorkomende broedvogels aanwezig zoals de bomen en struiken op het terrein.

Herpetofauna en vissen

Er is geschikt oppervlaktewater aanwezig rondom een van de panden. Watergebonden organismen worden verwacht op de locatie. Echter wordt er gezien de voornemens van sloop en nieuwbouw geen effect hier op verwacht.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen de planlocaties. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocaties.

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming is de PAS (de programmatische aanpak stikstof) een integraal onderdeel. Binnen de PAS zijn maatregelen opgenomen om de stikstofdepositie te reduceren. Een onderdeel is dat voor alle bronnen een berekening moet worden uitgevoerd van de stikstofdepositie. Dit wordt met het voorgeschreven instrument Aeries berekend. Met de Aeries kan worden aangetoond dat er geen hoge depositie is.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 18 maart 2019 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen de gierzwaluwen niet met absolute zekerheid is uit te sluiten. Om zekerheid te verkrijgen over het voorkomen van gierzwaluw en vleermuizen is een aanvullend onderzoek nodig.

Zorgbeginsel

Binnen het gebied is een geringe kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkkerrein intact te worden gelaten.

Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ongeveer vijf kilometer van de planlocatie. De werkzaamheden betreffen het slopen van de bestaande bebouwing op het terrein voor nieuwbouw. De nieuwbouw zal veel duurzamer zijn dan de huidige gebouwen, een significante toename van de depositie is onwaarschijnlijk. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is niet nodig. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de ruimtelijke ontwikkelingen, kunnen eveneens worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op vrij grote afstand van de planlocaties. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voornemen, wordt geen effect verwacht.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Op Locatie Robijnhof te Leiden worden voorbereidingen gedaan voor grote werkzaamheden. Men is voornemens De bestaande bebouwing te slopen om ruimte te maken voor de nieuwbouw op de locatie. De Locatie ligt in de wijk Hoge Mors ten westen van het centrum van Leiden.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 18 maart 2019 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat er kans is op een verblijfplaats van vleermuizen en gierzwaluwen. Om de verblijfplaats te kunnen uitsluiten of aantonen is een afdoend onderzoek nodig.

Er is mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

Door de sloop en nieuwbouw op het terrein zal de emissie van stikstof veranderen. De kans op een significante verhoging is uiterst onwaarschijnlijk. Een Aeriusberekening is niet nodig. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn niet te verwachten. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.

- Anonymus (2017). Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>
- pdok.nl/viewer/
- waarneming.nl